

Varighed og timetal for sprogstimulering i daginstitutioner er ikke reguleret ved lov, men fastsættes af de kommunale skolemyndigheder ud fra en vurdering af børnenes behov. Omfanget af sprogstimuleringen kan normalt antages at være mindre for disse børn, da deres sproglige udvikling tillige fremmes ved de almindelige aktiviteter i institutionen. Ifølge evalueringen estimerer 2/3 af kommunerne, at der i daginstitutionerne sprogstimuleres op til 3 timer per uge per barn. Næsten 1/3 af kommunerne giver sprogstimulering i 10-20 måneder og 1/5 mere end 20 måneder.

Evalueringen peger yderligere på, at det er svært håndfast at definere, hvornår der gives sprogstimulerende tilbud i daginstitutionens regi og dermed, i hvor høj grad indsatsen består af målrettede aktiviteter, der tjener til at fremme børnenes tilegnelse af dansk – som loven foreskriver. Mange kommuner ser en væsentlig del af sprogstimuleringen som en integreret del i den almindelige praksis i daginstitutionen.

3. DEN PÆDAGOGISKE ORGANISERING AF TILBUDET

Der er i evalueringen spurgt til, i hvor høj grad forskellige pædagogiske overvejelser indgår i kommunernes sprogstimuleringsstilbud. Her er tendensen, at udnyttelse af tosprogede pædagogers sproglige og kulturelle kompetencer samt systematiske sprogvurderinger i særlig grad indgår i de store kommuners overvejelser. Inddragelsen af forældrene i styrkelsen af sprogudviklingen indgår som en vigtig pædagogisk overvejelse for langt størstedelen af kommunerne.

Ifølge folkeskolelovens § 29a skal sprogstimuleringen varetages af pædagoger (eller lærere), der har uddannelse vedrørende tosprogede børn, eller som på anden måde har kvalificeret sig til opgaven.

Evalueringen viser, at 15 pct. af det personale, der varetager vurderingerne af børnenes sproglige behov, ikke har særlig uddannelse eller relevant efteruddannelse vedrørende vurdering af tosprogede børn.

I daginstitutionerne udføres selve sprogstimuleringen i 23 pct. af kommunerne af pædagoger uden særlig uddannelse vedrørende tosprogede børn. I de små kommuner er der tale om 1/3. I sprogstimuleringen uden for daginstitutionens regi er personalet bedre forberedt til opga-

ven, da 8 pct. af det sprogstimulerende personale ikke har en særlig uddannelse på området.

Evalueringen peger på, at personalets kompetencer og efteruddannelse har en væsentlig indflydelse på effekten af sprogstimulering. Således er der størst oplevet effekt i kommuner, hvor pædagoger eller andet personale med relevant efteruddannelse varetager indsatsen.

Samarbejdet med de tosprogede forældre er en hjørnesten i sprogstimuleringsarbejdet. 50 pct. af kommunerne vurderer, at de i høj grad har fået et bedre samarbejde med de tosprogede børns forældre i forlængelse af sprogstimuleringsindsatsen i daginstitutionerne. Kommunerne vurderer, at nogle af de aktiviteter, der fremmer et godt forældresamarbejde, er hjemmebesøg, anvendelse af tosprogede medarbejdere og brug af tolke.

Forældregruppen i de 6 casekommuner er interviewet nærmere om samarbejdet. Det er en udbredt holdning, at dansk skal læres så tidligt som muligt og, at børnene skal have et godt dansksprogligt fundament, inden skolestart. De forældre, der har børn i institution, er glade for sprogstimuleringsindsatsen og den personlige kontakt til personalet samt med den opfølgning, der er på deres børn. Flere forældre giver udtryk for, at de ikke i første omgang ville have deres børn i institution, men at de efter kontakt fra kommunerne var villige til at prøve og nu er glade for at se, at deres børn trives og lærer dansk.

Den kritik, der ligeledes falder, er en bekymring for, om indsatsen er tilstrækkelig for de svageste grupper af nyankomne. Ligeledes ønsker forældrene bedre information om formålet og indholdet i sprogstimuleringen. Endelig giver forældre udtryk for en bekymring for, at de tosprogede børn ikke i samme grad som de danske får lov til at være børn, da de får denne »specialundervisning« og føler sig pressede af de løbende sprogvurderinger.

Hvor halvdelen af kommunerne vurderer, at forældresamarbejde i førskolen er forbedret, mener kun 1/3, at indsatsen har haft tilsvarende effekt for forældresamarbejdet i grundskolen. Det kan både skyldes – som erfaringerne fra casekommunerne tyder på – at samarbejdet mellem sprogstimuleringsstilbuddene og børnehaveklasserne ikke er tæt og institutionaliseret, samt at erfaringerne fra nogle kommuner endnu ikke er blevet omsat til skoleniveauet, da der er tale om et nyt tilbud.